

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2014 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

Na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635 i 993) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461) po § 14 dodaje się § 14a w brzmieniu:

„§ 14a. 1. Stawki minimalne wynoszą za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego - 25% stawki minimalnej przewidzianej za obronę w sprawie, w której ta czynność ma być dokonana.

2. Stawki minimalne wynoszą za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego - 50% stawki minimalnej.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłat za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego przez pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

4. W przypadkach określonych w ust. 1-3 suma opłat za obronę lub reprezentowanie jednej osoby przez tego samego adwokata nie może przekroczyć stawki minimalnej.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie zostało przygotowane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635 i 993).

Konieczność wprowadzenia nowelizacji przedmiotowego aktu prawnego, regulującego m.in. wysokość stawek minimalnych opłat za czynności adwokackie wynika z, mającego wejść w życie w dniu 1 lipca 2015 r. art. 80a § 1 i 2 oraz art. 87a § 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego (dalej zwany k.p.k.) dodanych na mocy art. 1 pkt 23 i 29 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247), a nadto z art. 249 § 5 k.p.k. zmienionego na podstawie art. 1 pkt 68 tej ustawy. Przepis art. 80a § 2 k.p.k. wprowadza nową instytucję - wyznaczenia obrońcy z urzędu celem udziału jedynie w określonej czynności procesowej w postępowaniu sądowym, zaś art. 87a § 2 w takim samym celu - pełnomocnika z urzędu na wniosek strony innej niż oskarżony. Obie instytucje służyć mają uelastycznieniu przepisów o udziale w postępowaniu obrońcy lub pełnomocnika z urzędu i zapobieganiu sztucznemu często utrzymywaniu w/w w dalszym toku postępowania, albo wymuszaniu rozstrzygnięć o zwolnieniu ich z dalszych obowiązków. Wyznaczenie następuje na zasadach określonych w art. 80a § 1 i art. 87a § 1 k.p.k., a zatem na wniosek oskarżonego lub strony innej niż oskarżony. Związane jest to z możliwością obciążenia oskarżonego powstałymi z tego tytułu kosztami w zależności od wyniku postępowania. Nie ulega bowiem zmianie zasada przewidziana w art. 627 k.p.k., a odnosząca się do zasądzenia kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (art. 616 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k.). Zasada ta odnosi się również do kwestii kosztów sądowych powstałych w wyniku ustanowienia oskarżonemu, na podstawie art. 249 § 5 zdanie drugie k.p.k. obrońcy z urzędu dla zapewnienia mu obrony formalnej – prawa do udziału obrońcy w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia tymczasowego aresztowania oraz rozpoznawania zażalenia na jego zastosowanie lub przedłużenie. Ten ostatni przepis ma zastosowanie również do podejrzanego w postępowaniu przygotowawczym na podstawie art. 71 § 3 k.p.k.

Niezbędne stało się więc zmodyfikowanie rozporządzenia wykonawczego Ministra Sprawiedliwości dotyczącego opłat za czynności adwokackie, aby objąć nim także opłaty dla obrońcy z urzędu (pełnomocnika z urzędu) ustanowionego ad hoc tylko do określonej

czynności procesowej w toku postępowania sądowego oraz z tytułu udziału obrońcy w posiedzeniu, o którym mowa w art. 249 § 5 k.p.k. W związku z mającym wejść w życie art. 80a § 2 i art. 87a § 1 i 2 k.p.k. proponuje się wprowadzenie regulacji prawnej w proponowanych przepisach § 14a ust. 1 i 3. Natomiast propozycja przepisu § 14a ust. 2 związana jest ze zmianą przepisu art. 249 § 5 k.p.k. Wprowadzenie odrębnego przepisu dotyczącego opłaty z tytułu udziału obrońcy w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia tymczasowego aresztowania oraz rozpoznawania zażalenia na jego zastosowanie lub przedłużenie, w odróżnieniu od innych czynności procesowych, wynika z faktu, iż czynności te dotyczą kwestii związanych z pozbawieniem wolności oskarżonego (podejrzanego). Wymagają one często wyższych nakładów pracy i czasu obrońcy niż w przypadku udziału w innych czynnościach procesowych.

Wysokość stawek minimalnych w tych przypadkach została ukształtowana w sposób ułamkowy (procentowy), przy czym wysokość ich w pierwszym przypadku wynika z tego, że dotyczy kwestii incydentalnych, stanowiących pewną część postępowania karnego, zaś w drugim na wysokość stawki minimalnej miały wpływ względy przedstawione wyżej.

Wprowadzenie jednolitych stawek minimalnych opłat tytułem powyższych działań będzie miało pozytywny wpływ na realizację zasady dostępności do sądu oraz zwiększenie dostępności do fachowej pomocy prawnej.

Natomiast zaproponowane rozwiązanie prawne w § 14a ust. 4 przewiduje wprowadzenie mechanizmu uniemożliwiającego wykorzystanie instytucji przewidzianych w art. 80a § 1 i 2, art. 87a § 1 i 2 oraz art. 249 § 5 k.p.k. do mnożenia kosztów ponad wysokość stawek minimalnych przewidzianych dla danej formy postępowania przygotowawczego, za obronę przed sądem lub za prowadzenie sprawy. Z uwagi na to proponuje się aby wysokość opłat przewidzianych w § 14a ust. 1-3 nie przekroczyła stawek minimalnych.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2015 r., a zatem w dniu wejścia w życie nowelizacji wprowadzającej art. 80a, art. 87a i art. 249 § 5 k.p.k.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie - Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady

Ministrów (M. P. z 2013 r. poz. 979), zaś w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości został zamieszczony odnośnik kierujący do odpowiedniej strony BIP RCL.

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Dyrektor
Departamentu Prawa Karnego

Tomasz Dąbkowski